

Szeptemberi mezőgazdasági és műszaki tevékenységek a gyümölcsösben

Автор(и): Растителна защита ; ас. Кирил Кръстев, Институт по декоративни и лечебни растения – София

Дата: 08.09.2024 *Брой:* 9/2024

Szeptember első tíz napjának legtöbb napján a klimatikus normák feletti hőmérsékletek határozzák majd meg az agrometeorológiai viszonyokat. Az időszak első felében nagyobb valószínűséggel jósolnak csapadékot a keleti régiókban, ami a felső talajrétegek nedvességtartalmának javulásához vezet.

A hónap második tíz napos időszakában változás várható az agrometeorológiai viszonyokban. Az időszak legtöbb napján relatív hőmérséklet-csökkenésre számítanak, valamint csapadékos körülményekre több helyen a termesztési területeken. A várható csapadék, a nyár végén kialakult mélyült aszályt követően, javítani fogja a felső talajrétegek állapotát.

A fák levélapparátusa aktívan fotoszintetizál, asszimilátumokat biztosítva a termés táplálásához, a termésrügyek differenciálódásához és a tartalék tápanyagok felhalmozásához. Minél időbenebb a termés betakarítása, annál jobban ellátottak a fák tápanyagokkal, annál könnyebben viselik az alacsony téli hőmérsékleteket és annál normálisabban teremnek a következő évben.

Gyümölcskertészeti csemetekben

Folytatódik a magágyak gondozása – aszály esetén öntözik és kultiválják őket. Ügyelnek arra, hogy a törzsvadak ne hajtsanak ki. Megvizsgálják a rügyezés után használt kötéseket, és ha fennáll a szövetbevágás veszélye, meglazítják azokat. A törzsvadak rügyezését (rügypoltatását) az elsőéves csemetekben legkésőbb a hónap közepéig befejezik. A csemetekben, a rügyező által megtaposott talajt kultiválják. A másodéves csemeték talaját is kultiválják.

Folytatódik az anyaültvények megtisztítása a típustól eltérő példányoktól. Most a legalkalmasabb idő a törzsvadak azonosítására.

Gyümölcsösökben

Annak érdekében, hogy a fa jól megkeményedjen, a fiatal gyümölcsösök gondozása a vegetatív növekedés időbeni befejezésére összpontosul. Hosszú ideig tartó aszály esetén azonban, különösen a almatermésűeknél, mérsékelt öntözést javasolnak.

Elkezdődik az őszi-téli alma- és körtefajták betakarítása. A betakarított terményt szállítják és válogatják.

A termés betakarításának idejét helyesen kell meghatározni. A gyümölcsök betakarítási érettsége a következő mutatók komplexumával határozható meg:

- A termés tartóereje. Betakarítási érettségnél a gyümölcsök könnyen leválasztódnak a termőfáról.
- A héj és a hús színének tisztulása.
- A gyümölcshús keménysége. Az érettség bizonyos fokához a gyümölcshús bizonyos keménysége tartozik. Penetrométerrel határozzák meg.
- A termés kora. Minden gyümölcsfajta és -faj esetében a virágzástól a betakarítási érettségig egy genetikailag meghatározott időszak tartozik. A késői almafajtáknál ez 130–146 nap, a késői körtefajtáknál pedig körülbelül 120 nap.
- Keményítővizsgálattal. A módszer a keményítő jó hatására való kékre színeződésének képességén alapul. Optimális betakarítási érettségnél a vágott felület $\frac{1}{3}$ -a – $\frac{1}{2}$ -e színeződik kéké.

A nyár végén a gyümölcsök súlya naponta 1–2%-kal növekszik, ezért a nagyon korai betakarítás jelentős veszteségekhez vezet. Továbbá a korán betakarított gyümölcsök nem rendelkeznek a fajta tipikus organoleptikus komplexével, és a betakarítás utáni érés során sem szerzik meg azt. A későn betakarított

gyümölcsöknél nő a gyümölcshús fiziológiai lebomlásából származó károsodás százaléka, lisztes állag és üvegesedés alakul ki.

A gyümölcsöket gyümölcstárolókba helyezik és a hűtőkamrákat berakják. Figyelik a gyümölcsök megfelelő tárolását. A gyümölcsök optimális tárolási hőmérséklete körülbelül 0°C , 85–90%-os relatív páratartalom mellett. A hűtőkamrában a levegőt keringetni kell. A tárolás első hónapjában a levegőcserét hetente, később havonta egyszer vagy kétszer végzik.

Végrehajtják a késői szilvafajták – Strinava, Gabrovska, Angelina – betakarítását. A dió gyümölcsseit tömegesen betakarítják, és néhány késői őszibarackfajta gyümölcsét is betakarítják.

A hónap végé felé elkezdődik a mandula gyümölcsseinek betakarítása. A legalkalmasabb pillanat az, amikor a húsos burok teljesen felnyílt, de még nem száradt meg és nem tapadt a héjhoz.

Eper ültetvényeken

Ahol szükséges, az eper ültetvényeket – mind a fiatalokat, mind a régieket – öntözik. Új ültetvények létesítésére szánt ültetési anyagot emelnek ki és tárolnak. A telepítési időtől függően az eper sarjait az anyaültetvényekről augusztus végétől november végéig emelik ki.

Őszi telepítésre korábban emelik ki, hűtőtárban való tárolásra és nyári telepítésre pedig később, de legalább 0 °C levegőhőmérséklet mellett. Az őszi telepítésre szánt növények közül a kiemelés után eltávolítják a kártevők és betegségek által károsítottakat. A maradék növényeket megtisztítják a sarjaktól és a száraz levelektől, 25 vagy 50 darabos kötegekbe kötik, ládákba vagy más tárolóedényekbe helyezik és a telepítésig tárolják, ügyelve arra, hogy a gyökerek ne száradjanak ki.

A hűtőtárban tárolandó növényeket kiemelik és leveleiket eltávolítják. A gyökereket a rátapadt talajtól megrázással vagy vízzel való mosással megtisztítják. A növényeket alaposan megnedvesítik és polietilén zacskókba (35–40 x 45–50 cm) helyezik, zacskónként 500 növényt. Minden zacskóba címkét tesznek, amelyen a fajtanév, az osztály és a növények száma szerepel. A zacskókat légmentesen lezárják és -2 °C hőmérsékleten tárolják. A hűtőtárak levegő páratartalmát 90% felett tartják.

Eper ültetési anyag – betegségektől és kártevőktől mentes

Végrehajtják az ültetési anyag őszi telepítését az új ültetvényekben. Közvetlenül a telepítés előtt a növények gyökereit friss, életképes szövetig visszavágják, túlzott lerövidítés nélkül. A transzspiráció csökkentése érdekében a régi leveleket eltávolítják. A telepítést a kiemelés előtti mélységgel megegyező vagy kissé mélyebben végzik, ügyelve arra, hogy a gyökerek ne legyenek meghajlítva és a korona ne legyen talajjal

betakarva. A növények körüli talajt jól megtapossák és megöntözik. Korai telepítési időpontoknál második öntözést alkalmaznak, késői telepítésnél pedig kb. 7 nap múlva. Körülbelül egy hét múlva ellenőrzik az eredményességet és pótolják a kiesett növények helyét. Az ősz végéig az ültetvényt még 2–4 alkalommal öntözik.

Málna ültetvényeken

Az anyaültetvényeket gyommentesen tartják. A fiatal és termő ültetvényeket rendszeresen kultiválják. A termő vesszőket kivágják, eltávolítják és elégetik (ha ezt augusztusban nem tették meg).

Folytatódik az új ültetvények területének előkészítése.

Feketeribizli ültetvényeken

Aszályos körülmények között az öntözés nagyon kedvező hatással van. Az igényeknek megfelelően 1–2 alkalommal végeznek öntözést. A talajt rendszeresen kultiválják. A gyökeresítő ágyakat 1–2 alkalommal öntözik. A talajt kultiválják, laza és gyommentes állapotban tartják.

Előkészítik az új ültetvények területeit – trágyázást végeznek (3–5 t istállótrágya, 80–100 kg szuperfoszfát vagy ugyanennyi más foszfortartalmú műtrágya, 25–30 kg kálium-szulfát vagy ugyanennyi más káliumtartalmú műtrágya holdanként), majd mélyszántást (alászántást) végeznek.

Egyéb kultúrák ültetvényein

Befejeződik a kaukázusi datolya nyári rüggezése japán datolya rügyeivel. Ellenőrzik a rüggek eredményességét, és ha szükséges, meglazítják a kötéseket.

Miután a citrom oltványa 10–15